

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/nauka/konferencje-naukowe/202955,CALL-FOR-PAPERS-Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Oblicza-regionu-Ziemie-wojewodz.html>
28.02.2026, 12:25

CALL FOR PAPERS: Ogólnopolska konferencja naukowa „Oblicza regionu. Ziemie województwa łódzkiego w latach 1918-1944” - Łódź, 14-15 listopada 2024 r.

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi oraz Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego zapraszają do udziału w ogólnopolskiej konferencji naukowej „Oblicza regionu. Ziemie województwa łódzkiego w latach 1918-1944”, która odbędzie się w dniach 14-15 listopada 2024 r. w Łodzi.

„Oblicza regionu” zostały pomyślane jako cykl konferencji ukazujących historię województwa łódzkiego w XX wieku. Pierwsza z nich dotyczyć będzie lat 1918-1944. Dotychczas, w literaturze przedmiotu, główny nacisk położony jest w tym okresie na wydarzenia, które miały miejsce w Łodzi. Obraz dziejów miasta zdominował przekaz z obszaru województwa. Podjęcie badań na temat wydarzeń w mniejszych ośrodkach jest odpowiedzią na zapotrzebowanie społeczne i rosnące zainteresowanie dziejami „małych ojczyzn” wśród mieszkańców województwa.

Konferencja ma za zadanie zaprezentowanie tematyki politycznej, społeczno-gospodarczej i militarnej z lat 1918-1944. Prelegenci skupiliby się na procesie odzyskiwania niepodległości i powstawania lokalnej administracji, budowie struktur demokratycznego państwa w regionie, zmieniającym się obliczu gospodarczym, głównych nurtach politycznych i ruchach społecznych, mniejszościach narodowych i religijnych oraz ich stosunku do państwa polskiego i postawie w okresie zagrożenia swobody narodowej.

Okres II wojny światowej dla ziem byłego województwa łódzkiego to przede wszystkim podział na tereny wcielone bezpośrednio do Trzeciej Rzeszy oraz na tworzące Generalne Gubernatorstwo. Ważne jest ukazanie ich specyfiki (m.in. struktury władz okupacyjnych), różnic między tymi obszarami, np. w terrorze stosowanym przez okupanta wobec miejscowej ludności, codziennym funkcjonowaniu i oporze wobec zarządzeń niemieckiej administracji. Koniecznym jest omówienie losów mniejszości narodowościowo-wyznaniowych – szczególnie niemieckiej i żydowskiej – przez cały okres II wojny światowej na ziemiach wchodzących w skład przedwojennego województwa łódzkiego. Szczególnie ciekawe wydaje się przedstawienie sytuacji Polaków żyjących w pasie przygranicznym, dotąd mało zbadane. W trakcie obrad omówiona zostanie również działalność, nad wyraz prężnie działającego podczas okupacji, oddziału łódzkiego Centrali Przesiedleńczej w Poznaniu, który był jednym z głównych ośrodków odpowiedzialnych za przesiedlenia ludności polskiej z Kraju Warty. Ostatecznie proponujemy przeprowadzenie swego rodzaju bilansu osiągnięć międzywojennego województwa łódzkiego, podsumowania

niełatwych i tragicznych wydarzeń czasu okupacji niemieckiej, stosunku mniejszości narodowych do państwa polskiego i jego sytuacji geopolitycznej oraz ocenę możliwości prowadzenia walki zbrojnej i oporu przeciwko okupantowi.

Proponowane zagadnienia to m.in.:

- stan badań nad dziejami ziem województwa łódzkiego 1918-1944;
- odzyskanie niepodległości i utworzenie województwa;
- ustrój i organizacja władz: podział administracyjny, samorząd terytorialny, wymiar sprawiedliwości, policja i wojsko;
- krajobraz polityczny: ugrupowania i partie polityczne, wybory do samorządu oraz Sejmu i Senatu;
- przeobrażenia społeczno-gospodarcze: kwestie narodowościowo-wyznaniowe i problemy z nimi związane, krajobraz gospodarczy, problemy życia codziennego;
- momenty kryzysowe: wojna polsko-sowiecka 1920 r., zamach majowy, Wrzesień 1939 r.;
- okupacja niemiecka w Kraju Warty i Generalnym Gubernatorstwie.

Proponowane zagadnienia to jedynie ramy, oczekujemy tematów zarówno syntetyczno-podsumowujących, jak i dotyczących szczegółowych zagadnień.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo wyboru tematów, spośród zgłoszonych propozycji.

Konferencja organizowana w ramach Oddziałowego Projektu Badawczego IPN „Łódź i region łódzki na tle historii Polski 1914/1918-1989”.

Wypełnione zgłoszenia udziału w konferencji (formularz poniżej) organizatorzy będą przyjmować do **15 września 2024 r.**

Zgłoszenia prosimy kierować do:

dr Artur Kuprianis, tel. (42) 616 27 37, mail: artur.kuprianis@ipn.gov.pl

dr Ewelina Ślazak, tel. (42) 616 27 37, mail: ewelina.slazak@ipn.gov.pl

Organizatorzy przewidują wydanie publikacji pokonferencyjnej w formie tomu studiów, w związku z czym prelegenci będą zobowiązani do dostarczenia artykułów naukowych dostosowanych do instrukcji wydawniczej IPN do **31 stycznia 2024 r.**

Program konferencji zostanie ustalony do 20 września 2024 r.

Organizatorzy nie przewidują opłaty konferencyjnej, zapewniają referentom bezpłatny

nocleg i wyżywienie. Pracownicy IPN rozliczają udział w konferencji w ramach delegacji służbowych.